

Ποιος θυμάται τον Γιάνους Κόρτσακ;

Ο Γιάνους Κόρτσακ ήταν γιατρός και παιδαγωγός. Το πραγματικό του όνομα ήταν Χένρικ Γκόλντσμιντ. Στην ιστορία όμως έμεινε με το όνομα δόκτωρ Κόρτσακ.

Γεννήθηκε το πιθανότερο το 1878 στη Βαρσοβία. Οι οικογενειακές καταβολές του και οι σπουδές του έπαιξαν πρωτεύοντα ρόλο στη συγκρότηση της προσωπικότητάς του. Αποφοίτησε από το περίφημο Γυμνάσιο της Πράγας (Praskie Gimnazjum) στην Βαρσοβία. Το 1898 γράφτηκε στο Αυτοκρατορικό Πανεπιστήμιο της Βαρσοβίας στην Ιατρική Σχολή και παράλληλα άρχισε να ενδιαφέρεται για την παιδαγωγική. Το 1899 ταξίδεψε στην Ελβετία όπου ήρθε σε επαφή με τις ιδέες του Πεσταλότσι.

Το 1901 έγραψε το πρώτο του βιβλίο *Τα παιδιά του δρόμου*. Ένα βιβλίο που περιγράφει τις εμπειρίες των φτωχών και άστεγων παιδιών της Βαρσοβίας. Το δεύτερο βιβλίο του, *Το παιδί του σαλονιού*, είναι σχεδόν αυτοβιογραφικό. Περιγράφει τις περιπλανήσεις του ίδιου στις φτωχογειτονιές της Βαρσοβίας.

Το 1905 τελείωσε τις πανεπιστημιακές του σπουδές και για μερικά χρόνια μέχρι το 1911 δραστηριοποιούνταν σε διάφορα πεδία χωρίς να αποφασίζει τι θέλει να γίνει, παιδίατρος, συγγραφέας ή παιδαγωγός. Όταν το 1912 του ανατέθηκε η διεύθυνση ενός εβραϊκού ορφανοτροφείου, του Dom Sierot, αφιέρωσε τη ζωή του στα καθήκοντα του παιδαγωγού και του συγγραφέα. Έγραφε επιστημονικά άρθρα, δοκίμια παιδαγωγικής και βιβλία για παιδιά (ο βασιλιάς Ματίας υπήρξε ένα κλασικό μυθιστόρημα παιδικής λογοτεχνίας). Επίσης, εξέδιδε και μια εφημερίδα από και για παιδιά και είχε μια εβδομαδιαία εκπομπή στο ραδιόφωνο αφιερωμένη στην εκπαίδευση.

Ο Γιάνους Κόρτσακ υπήρξε υποστηρικτής της χειραφέτησης των παιδιών και της αυτοδιάθεσής τους σε μια εποχή που επικρατούσε ο απόλυτος αυταρχισμός στις σχέσεις ενήλικα προς παιδί. Πίστευε ότι οι ενήλικες πρέπει να προσπαθούν να καταλάβουν το παιδί και να το σέβονται. Το παιδί δεν είναι υπάνθρωπος, αλλά ένας ολοκληρωμένος άνθρωπος. Ένας από τους παιδαγωγικούς του νεωτερισμούς υπήρξε το «Δικαστήριο των παιδιών» που έκρινε τις παραβιάσεις των κανονισμών όχι μόνο των παιδιών αλλά και των εργαζομένων στο ορφανοτροφείο.

Αναμφίβολα ο θάνατός του το 1942 μαζί με τα παιδιά του ορφανοτροφείου στην Τρεμπλίνκα υπήρξε και πρόωρος και άδικος. Υπάρχει όμως ο κίνδυνος ο τραγικός θάνατος να επισκιάσει το παιδαγωγικό του έργο και την ανθρωπιστική του προσφορά. Θα πρέπει λοιπόν να θυμόμαστε κυρίως ότι ο Κόρτσακ εφάρμοσε πρωτοπόρες παιδαγωγικές μεθόδους και συνέβαλε στο να βελτιωθούν οι συνθήκες διαβίωσης τόσο των παιδιών όσο και των ενηλίκων.

Ο Γιάνους Κόρτσακ, ο πατέρας των δικαιωμάτων του παιδιού

Ο Κόρτσακ υπήρξε ο πρώτος και ο πιο ένθερμος υποστηρικτής των δικαιωμάτων του παιδιού.

Από τον παρακάτω κατάλογο δικαιωμάτων:

- Το δικαίωμα του παιδιού στην αγάπη
- Το δικαίωμα του παιδιού στο σεβασμό
- Το δικαίωμα του παιδιού να μεγαλώνει και να αναπτύσσεται με τις καλύτερες συνθήκες
- Το δικαίωμα του παιδιού να ζει στο παρόν
- Το δικαίωμα του παιδιού να είναι ο εαυτός του
- Το δικαίωμα του παιδιού να κάνει λάθη
- Το δικαίωμα του παιδιού να αποτυγχάνει
- Το δικαίωμα του παιδιού να το παίρνουν στα σοβαρά
- Το δικαίωμα του παιδιού να επιθυμεί, να ζητάει και να διεκδικεί
- Το δικαίωμα του παιδιού να έχει μυστικά
- Το δικαίωμα του παιδιού να σέβονται τα υπάρχοντά του-όσο ασήμαντα κι αν είναι αυτά
- Το δικαίωμα του παιδιού να κρίνεται από ένα δικαστήριο παιδιών της ηλικίας του
- Το δικαίωμα του παιδιού στην υπεράσπιση
- Το δικαίωμα του παιδιού να πιστεύει
- Το δικαίωμα του παιδιού στο θηλασμό
- Το δικαίωμα του παιδιού στην εκπαίδευση
- Το δικαίωμα του παιδιού να αντιστέκεται στην εκπαίδευση
- Το δικαίωμα του παιδιού στο παιχνίδι
- Το δικαίωμα του παιδιού στη διαμαρτυρία
- Το δικαίωμα του παιδιού να λέει ψέματα

1. Ποιο ή ποια είναι κατά τη γνώμη σας τα πιο σημαντικό/ά;

.....
.....
.....
.....

2. Για τον Γιάνους Κόρτσακ δύο δικαιώματα ήταν τα πιο σημαντικά. Μπορείτε να φανταστείτε ποια;

.....
.....

3. Ποιο δικαίωμα θεωρείτε ότι παραβιάζεται περισσότερο στις μέρες μας;

.....
.....

4. Αν έπρεπε να καταργηθεί ένα δικαίωμα, ποιο θα επιλέγατε; Γιατί;

.....
.....